

-8. SEP. 1960

Biskop Arne Fjellbu 31

hvismindringer
28.01.1972

Lettere å være ung ved århundreskiftet enn i dag

Sier biskop Fjellbu

— Det var lett å være ung i begynnelsen av århundret når man var et normalt utstyrt menneske. Det var like- som så lite som egget den seksuelle drift. Ingen kulørt presse, ingen film, en renslig litteratur osv. Livet bød på så meget annet enn det seksuelle. Det var en lyst å leve. —

Det er biskop Arne Fjellbu som skriver dette i sine memoarer «En biskop ser tilbake», som nettopp er utkommet i disse dager. Han behandler her barneårene og ungdomstiden meget inngående og forteller bl. a. fra sin gymnasietid i Kristiansand. «Når det gjaldt forholdet til piker var det tre grupper innen klassen», skriver han. Gruppe en bestod av dem som så ned på gruppe to. Gruppe én spaserte ikke med damer på Markensgaten mellom 7—8 om kvelden. Det gjorde derimot gruppe to.

Fjellbu tilhørte selv gruppen og han bekjenner at de så ned på toerne med stor overlegenhet.

«Vi spaserte også på Markensgaten fra klokken 7—8, men uten damer. Gruppe tre bestod av dem som ikke gikk med damer, men som leste leker.

«Forholdet mellom gutter og piker i gymnasiet var helt anderledes enn i dag. For det første var det få piker i gymnasiet. I min klasse var det tre. Vi ble «dus» med disse tre på russefesten i 1909. Gjennom alle gymnasiets klasser titulerte vi dem med frøken. For slekten i dag høres dette helt utrolig. Men det er sant, sier Fjellbu.

— Det skrives og tales så meget i dag om ungdommens moral, hvor dårlig den er. Det er visst meget riktig i denne kritikk. Men når det gjelder gymnasiaster i dag, tror jeg nok at jeg tør si de på et område er bedre enn vi var. Gymnasiastene i Kristiansand drakk meget mer enn de gjør i dag. Det hendte, forteller han, at en av guttene kjøpte en flaske punsj til 2 kroner. Ved hjelp av en sindrig anordning anbrakte han en slange i korken og plaserte flasken i pulten. På den måten kunne han sitte og styrke seg i timene.

Det hendte også at elever fikk anmerkning av læreren. I den het det: «Forøvrig er det min mening at N. N. lukter av gammel fyll».

Apropos synd, kommer Fjellbu ved flere anledninger også inn på dette begrep når han skriver fra sine modnere år. Han forteller bl. a. en liten historie fra 1935 da Cxfordbevegelsen hadde fått en viss utbredelse i Norge. Ved en middag kong Haakon ga i Trondheim i forbindelse med Varemessen, fortalte han i en samtale med Fjellbu at dr. Frank Buchmann hadde vært hos ham i audiens. — Jeg sa imidlertid til ham at hans tilhengere burde være litt forsiktig med offentlig bekjennelse av egne synder. Synd er nemlig en merkelig ting, dr. Buchmann, den gjelder som regel ikke bare en selv. Det blir så lett også å bekjenne andres synder».

Kongen tilføyde med en blink i øyet: — Jeg synes det er blitt litt bedre med dette i det siste».

Og så til slutt en liten historie fra Domkirken. Her var det i sin tid en gammel, trofast kirketjener — en vaske-

ekte haugianer. Han hørte til de gammeltroende, som hadde anfektelser, som han til gjengjeld betrodde meg, forteller Fjellbu. En dag var han tydelig i nedtrykt stemning.

— Hva er det i veien i dag, Larsen? spurte jeg. Jo, domprostens preken dagen før hadde gitt ham anfektelser. Domprosten hadde vært i Egypt og sett mumier som var ti tusen år gamle. Jeg var en smule i villrede og spurte hvorfor dette ga ham anfektelser. Han svarte at det stred imot Guds ord. For etter Guds ord var jorden ennå ikke 6000 år gammel. Jeg ba den bibelsterke mann å vise meg det sted i Bibelen hvor dette stod. Larsen sukket, ristet på hodet og tenkte. Nei, det var umulig for ham å finne det bibelske belegg. Jeg kunne da trøste ham med at det stod i Vogt gamle bibelhistorie. I en parentes under beretningen om skapelsen stod det: fire tusen år før Jesu fødsel. Da Larsen ble klar over denne sammenheng, var anfektelsen overvunnet.